1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 242. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 24-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1963 TWO SECTIONS (SECTION 1) No. 242. VOL. LXX.

Веселих і Щасливих Свят!

СПІЛЬНЕ ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ ВЛАДИК, ПРИЯВНИХ НА 2-ій СЕСІЇ ІІ ВАТИКАНСЬКОГО ВСЕЛЕНСЬКОГО СОБОРУ В РИМІ

Високопреподобному й Всечесному Духовенству й Вірним наших Єпархій Мир у Господі й Архиєрейське Благословення

† ЙОСИФ СЛІПИЙ
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Архиєпископ Львівський, Митрополит Київсько-Галицький

† МАКСИМ ГЕРМАНЮК
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Архиєпископ-Митрополит Вінніпеський Українців всієї Канади

† АМВРОЗ СЕНИШИН
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Архиєпископ-Митрополит Філядельфійський Українців ЗДА

† ІВАН БУЧКО
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Архиєпископ Левкадійський, Апостольський Візитатор Українців у Західній Европі

† ГАВРИЇЛ БУКАТКО
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Архиєпископ Моціосенський, Апостольський Адміністратор Крижевацький

† НІЛЬ САВАРИН
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Єпископ Едмонтонський

† ІЗИДОР БОРЕЦЬКИЙ
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Єпископ Торонтонський

† АНДРЕЙ РОБОРЕЦЬКИЙ
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Єпископ Саскатунський

† ЙОСИФ ШМОНДЮК
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Єпископ Стемфордський

† ЯРОСЛАВ ҐАБРО
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Єпископ Шикаґський

† ІВАН ПРАШКО
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Єпископ Зіґрітанський, Апостольський Екзарх Українців в Австралії

† ПЛАТОН КОРНИЛЯК
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Єпископ Кастрамартійський, Апостольський Екзарх Українців в Німеччині

† ВОЛОДИМИР МАЛАНЧУК
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Єпископ Епіфанський, Апостольський Екзарх Українців у Франції

† ЙОСИФ МАРТИНЕЦЬ
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Єпископ Судацький, Апостольський Екзарх Українців у Бразилії

† АНДРІЙ САПЕЛЯК
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Єпископ Севастопільський в Тракії, Апостольський Візитатор Українців в Арґентині

† АВҐУСТИН ГОРНЯК
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Єпископ Гермонтитанський, Апостольський Екзарх Українців в Англії

† ЙОАКИМ СЕҐЕДІ
Божою Милістю і Благословенням Апостольського Престолу Єпископ Ісарійський, Помічник Крижевацький

Вже проминуло споро часу, відколи ми, Ваші Владики, на візвання Святішого Отця виїхали з наших Єпархій на другу сесію цього ІІ Ватиканського Вселенського Собору до Риму, щоби там враз із іншими католицькими Єпископами всього світу дальше розглядати й спільно, під проводом наслідника св. Апостола Петра, вирішувати важливі справи Христової Церкви в сьогоднішньому світі. Та під час наших зайнять у Римі ми ніколи не забували про Вас, Браття й Сестри, й завжди були серцем і духом злучені з Вами. І то не тільки тому, що нас, як Ваших Владик, в'яже з Вами наше спільне, немов родинне, церковне й громадське життя, але й тому, що соборові наради тієї сесії постійно ставлять нам перед очі такі сучасні проблеми Христової Церкви, які нам завжди пригадують наші Єпархії, наші парафії, наші організації й наші інституції. Тому, кожного дня, в часі відправи св. Літургії, що її приносить в Соборі св. Петра один із Отців Собору за успіх соборових праць, ми в окремий спосіб поручаємо нашому Божественному Спасителеві і Його Пресвятій Матері цілу нашу українську Церкву, зі всіми її єпархіями, парафіями й вірними.

Сьогодні, з приводу торжественного зложення святих мощів Святого Священомученика Йосафата в Престольному Храмі святого Верховного Апостола Петра в Римі, ми бажали б звернутись до Вас оцим нашим спільним Пастирським Листом, щоби поділитись з Вами тими почуваннями, що сповняють наші серця, а при цьому й Вам пригадати ті важні завдання, що їх видвигає сьогодні перед нашою Церквою сучасне положення в світі та й просити Ваших святих молитов, щоби ми Ваші Пастирі й Ви наші вірні ті завдання сповнили на більшу Божу славу й на спасіння душ наших.

1. Голос нашої української мовчазної Церкви на цій ІІ сесії Собору.

Не сумніваємося, Дорогі Браття й Сестри, що й Ви всі безмежно вдячні нашому Божественному Спасителеві і Його Пресвятій Матері за те, що вкінці, по довгих молитвах, вижиданнях і непевностях, наша мовчазна Церква на землях України мала змогу дати почути на цьому Вселенському Соборі свій голос, пригадати Отцям Собору своє велике й славне минуле та поручити їм створення для себе Українського Київсько-Галицького Патріярхату. Наша радість з того приводу є тим більша, що цей голос нашої рідної Церкви лунав біля гробу святого Священомученика Йосафата, Покровителя України й апостола єдности Христової Церкви, бо Його святі мощі саме тепер в часі другого Вселенського Собору зложено в престолі св. Василія Великого в базиліці св. Петра в Римі, а дня 25 листопада ц. р. сам Святіший Отець Папа Павло VI схотів відправити торжественний Молебень на честь цього нашого Мученика З'єднання в співслуженні всіх нас українських Владик, в приявві Кардиналів, Патріярхів, Єпископів, священиків, цілої нашої української громади в Вічному Місті та численних вірних різних обрядів.

Голос нашої рідної мовчазної Церкви на Вселенському Соборі сповнив безмежною радістю не тільки нас, українців, не лише всіх Отців Собору, без огляду на їхній край, походження, колір їхнього обличчя, расу й мову, але в окремий спосіб самого Христового Намісника, Павла VI, як це ясно показалось в часі історичної авдієнції нашої української громади в Святішого Отця, дня 18 жовтня ц. р., з приводу Студійних Днів Українського Християнського Руху і святочного відзначення існування й діяльности наших наукових установ.

Направду зворушливою була наша св. Літургія, відслужена в намірені Собору представником тієї нашої Церкви, що міг у приявві всіх Отців Собору благати Небесного Отця, щоби дав ласку цьому світові пізнати святу Христову правду, полюбити Його святий закон і зажити святим, Божим життям... Цей благальний голос нашої Церкви на Соборі гідно відмітила вся світова преса й понесла його широкий відгомін до найдальших закутин землі.

Але ця наша радість, дорогі Браття й Сестри, не могла ще бути повною, бо ми таки свідомі того, що наша Церква все ще двигає свій тяжкий хрест на Голготу, а наш Дорогий Владика Василь Гопко, Єпископ Помічник Пряшівської Єпархії не міг явитись на Соборі.

2. Голос Вселенського Собору.

Знаємо з історії Христової Церкви, що Вселенські Собори відбувались звичайно в особливо важких обставинах для Церкви в світі, не раз в особливо сумних умовинах і в переломових часах. Немає сумніву, що такими є й теперішні часи, в яких відбувається Вселенський Собор Ватиканський Другий. Головною ціллю кожного Вселенського Собору є застанова Церкви над можливостями поширення й закріплення християнства в світі й осторога вірних перед загрозою збоку різних ложних навчань, незгідних з Христовою Євангелією. Таку саму ціль має й теперішній Собор, застановляючись над тими важливими завданнями, що їх ставить сьогоднішній світ перед Христовою Церковною Єрархією, Духовенством і вірними.

Ці завдання підкреслив От-

(Продовження на стор. 2-ій)

Українські Владики на Вселенському Соборі. У першому ряді (зліва) сидять: Преосв. Кир Вол. Маланчук з Парижа, ВПреосв. Іван Бучко з Риму, ВПреосв. Митрополит Максим Ґерманюк з Вінніпеґу, ВПреосв. Митрополит Йосиф Сліпий з України, ВПреосв. Амвросій Сенишин з Філядельфії, ВПреосв. Гавриїл Букатко з Загребу, Югославія, Преосв. Николай Елько, епарх Питсбурґа для греко-католиків зі Закарпаття, Угорщини, Югославії і Словаччини. В другому ряді (зліва) стоять: Преосв. Андрій Сапеляк з Арґентини, Преосв. Ярослав Ґабро зі Шикаґа, Преосв. Йосиф Шмондюк зі Стемфорду, Преосв. Ніль Саварин з Едмонтону, Преосв. Ісидор Борецький з Торонта, Преосв. Андрій Роборецький зі Саскачевану, Преосв. Степан Коцішко, епарх для греко-католицьких русинів, мадярів, словаків і хорватів, Преосв. Платон Корнеляк з Мюнхену, Преосв. Авґустин Горняк з Лондону, Преосв. Іван Прашко з Австралії, Преосв. Яким Сеґеді з Крижевців, Югославія. Немає на фотознімці Преосв. Й. Мартинця з Бразилії.

„МИР НА ЗЕМЛІ ЛЮДЯМ ДОБРОЇ ВОЛІ"

„Слава Богові на височинах а на землі мир людям доброї волі" — ці слова, що їх почули пастирі в надземському світі ангельських хорів в благословенну ніч народження Божого Сина в Вифлеємі, лунають зокрема під час цьогорічних Свят Різдва Христового серед людей і народів, спрагнених миру і доброї волі. Віддзеркалюється це й в різдвяному написі над Білим Домом у Вашингтоні, як це видно на фотознімці. Видний на цій же фотознімці гелікоптер привозить до Білого Дому президента Линдона Б. Джансона після його виступу в Об'єднаних Націях, темою і провідною думкою якого й був мир на землі людям доброї волі.

ВЛАДИКА МСТИСЛАВ ПРО СВОЇ ВІДВІДИНИ В ЦАРГОРОДІ І РИМІ

Джерзі Сиΐі. — Минулої п'ятниці, 20-го грудня 1963-го року, головну канцелярію Українського Народного Союзу та редакцію „Свободи" відвідав Високопреосвященніший Архиєпископ Української Православної Церкви в ЗДА, Владика Мстислав, та поділився своїми вістками, спостереженнями і враженнями з недавньої поїздки до Европи, зокрема із своїх відвідин в двох головних осередках християнського світу — в Царгороді і Римі. До Царгороду прибув Владика Мстислав 14 листопада ввечері і зазнав там — навіть несподівано для себе самого — надзвичайного прийняття. Патріярх Атенагорас уже в привітальному слові заявив, що вважає його за свого довгожданого гостя, приділив йому до постійної асисти свого старшого драгомана о. ієромонаха Миколая Стенелера та дав до його розпорядження свій автомобіль. Перша зустріч і розмова Владики Мстислава з Патріярхом Атенагорасом тривала 3 години і відбулася на острові Халкі в приміщенні Духовної Академії патріярхії, де саме тоді Патріярх відбував свої наради з грецькими єпископами з усіх країн світу, серед яких був і прихильний до українців митрополит Атенагорас з Канади. Того ж дня Владика Мстислав був гостем Патріярха Аденагораса на обіді. В неділю 17-го листопада Владика Мстислав був приявний на Службі Божій в церкві Введення Матері Божої. Службу Божу відправляв член патріяршого Синоду Митрополит Мелітон і на ній Владику Мстислава зустріли з усіма належними Архиєпископові почестями. В понеділок, 18-го листопада, Патріярх Атенагорас представив і познайомив Владику з усіми приявними в Царгороді членами Патріяршого Синоду, зокрема з Митрополитом Хризостоном Неокесарійським, що є головою канонічної комісії патріярхії, та Митрополитом Яковом Філядельфійським, з яким Владика Мстислав відбув майже двогодинну розмову, інформуючи обидвох Владик про Українську Православну Церкву. Опісля Владика Мстислав знову був гостем Патріярх а на обіді, разом із Митрополитами Бейруту і Месопотанії з Антіохійського патріярхату, із згаданими вже Митрополитами Хризостомом Неокесарійським і Яковом Філядельфійським та Митрополитами Томою Халкідонським, Яковом Іконійським, Дорофеєм — митрополитом Принцевих островів, Мелітом Іліупольським та Ієронімом Родопольським.

Про відвідини Владики Мстислава в Римі та його участь в ролі спостерігача на Ватиканському Соборі вже було повідомлення („Свобода" з 11-го грудня ц. р.). Відвідини в Царгороді й Римі зробили на Владику Мстислава велике враження зокрема виявленою під час прийнять і розмов спільною тенденцією взаємної уваги й пошани та бажанням солідарности християнського світу. Владика Мстислав відвідав УНС і „Свободу" в товаристві всч. о. Богдана Желехівського, з яким відбув свою поїздку.

МИТРОПОЛИТ СЛІПИЙ ВІДПРАВИВ БОГОСЛУЖЕННЯ В БАЗИЛІЦІ СВ. ПЕТРА

Рим. — Митрополит Йосиф Сліпий відправив в неділю 22 грудня в базиліці св. Петра Богослужбу з нагоди 25-річчя єпископського стану. Приявними були всі українські духовники в Римі та численні чужинці, захоплені — як завжди — чудовим східнім обрядом. У тому самому дні Папа Павло VI благословив з вікна свого помешкання у Ватиканському палаці 10 000 осіб, зібраних на площі святого Петра, та бажав їм щасливих Різдвяних Свят. Папа згадав зокрема про дітей, для яких Різдво є найбільшим святом. Різдвяне звернення Папи до світу заповіджено на понеділок 23-го грудня ц. р.

КОМІТЕТ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ РОЗГЛЯДАВ АКЦІЮ ПРОТИ ПАМ'ЯТНИКА

Ню Йорк. — Минулої п'ятниці, 20-го грудня, тут у приміщеннях Наукового Т-ва ім. Шевченка відбулися чергові наради Головної Управи Комітету Пам'ятника Шевченкові, під час яких приділено окрему увагу тій акції, яку започаткувала і продовжує проти пам'ятника вашинґтонська газета „Вашинґтон Пост". Справу реферував екзекутивний директор Комітету п. Йосип Лисогір, який і проводив нарадами. Крім тих вісток, що їх друкується в пресі, є ще й деякі позакулісові, що їх веде згадана газета, як і один член Комісії Плянування Столиці п. Лавкгайм, який від самого початку виступав проти пам'ятника. Він і вніс пропозицію на перевірку справи в Комісії. З інформацій виходило, що Комісія, очевидно, не має повновластей зміняти схвалений Конґресом і підписаний Президентом закон, бо її єдиною повновластю в цьому випадку є апробата обраної площі і проєкту пам'ятника. Така апробата вже була винесена й її тепер, на внесення п. Лавкгейма, має знову перевірити Комісія, доручивши цю справу своїй підкомісії. З боку Комітету Пам'ятника, зокрема проф. Лева Добрянського у Вашинґтоні, ведеться відповідна протиакція, в яку вже заангажувалися й ангажується не тільки велика американсько - українська громада, але й інші національні групи та видатні американські діячі, включно з законодавцями. Чергові наради Комісії Плянування мали б відбутися на початку січня 1964, але ще немає будьяких познак, що справа пам'ятника Шевченкові буде на порядку цих нарад. Тим часом, Комітет Пам'ятника пропонує свою працю з підготовою пам'ятника та площі, на якій він має бути поставлений, заангажувавши відповідних контракторів до цих робіт. На нарадах в п'ятницю приділено відповідну увагу також програмі запланованого на кінець травня 1964-го року відкриття пам'ятника. Познайомившись з працями канцелярії та вислухавши звітів про фінансовий і організаційний стан Комітету, наради, вкінці, приділили відповідну увагу скерованому також на адресу Комітету зверненню діячів культури підсовєтської України в справі запрошення їх до участи пам'ятника та передачі ними землі з могили Шевченка на пам'ятник у Вашинґтоні. Комітет вибрав окрему комісію, яка має спрецизувати неґативне становище Комітету до цього звернення.

Американська критика високо оцінює концерт Ґалини Андреадіс

Ню Йорк. — Часто аж надто сувора американська критика дала високу оцінку голосу і професійности нашої співачки з Арґентини, Ґалини Минаїв Андреадіс, після її концерту в Карнеґі Гол минулої суботи, 21-го грудня, хоч і висловлює деякі застереження щодо її програми. В рецензії "New York Times-у" з 23-го грудня про виступ пані Андреадіс написано: „Ґалина Андреадіс, українське контральто, що мешкає в Арґентині і є членом театру Кольон в Буенос Айрес, дебютувала в Північній Америці в Карнеґі Гол минулої суботи ввечері. На фортепіяні акомпанював Леон Поммерс. Голос пані Андреадіс має багату інтенсивність, типову для слов'янських співаків. Він також має характеристичне широке вібрато, як вжитий на повну силу. Він широкий в своєму засягу, ширший навіть горішній скалі. Не зважаючи на факт, що пані Андреадіс співала із професійною легкістю і самопевністю, її спів не передавав багато. В мішаній програмі, яка намагалася передати дещо з усього, артистка співала без більшої зміни в темпі, кольорі і стилі, за вийнятком українських пісень..."

У програмі концерту, що його започаткувала співачка піснею „Аве Марія" у пам'ять президента Джана Ф. Кеннеді, були композиції Якова Степового, Макса Реґера, Франца Шуберта, Петра Чайковського, Миколи Лисенка, Каміллє Сейнта-Саенса, Джіюсеппе Верді, Кирила Стеценка, Паскаля ДеРоґатіса, Андрія Гнатишина, Ричарда Ґаґемана, Станислава Людкевича, Анатоля Вахнянина та Модеста Муссорґського. Українська, американська і міжнародна публіка, що в поважній частині заповнила велику концертову залю, приймала з великим ентузіязмом кожну точку програми, змушуючи артистку безнастанними оплесками до трьох наддатків після закінчення програми. Суботнішній дебют Ґалини Минаїв Андреадес в Карнеґі Голл можна вважати за великий концертовий успіх української співачки.

950 ОСІБ ЗАЛИШИЛИ НА ШИРОКОМУ МОРІ ГОРІЮЧИЙ КОРАБЕЛЬ

Лондон. — В неділю 22-го грудня ц. р. коло півночі вибухла з невідомих ще причин пожежа на великому грецькому прогулянковому кораблі „Лаконія", який виплив з Савтгемптону в Англії в сторону Середземного моря. Перше радіоповідомлення про пожежу наспіло з корабля о год. 11.30 ночі, в пів години пізніше прийшло повідомлення, що всі залишають корабель, а в год. 12.22 після півночі кораблі перехопили останній розпачливий заклик „С-О-С" по рятунок. Катастрофа скоїлася на північний захід від Марокко, на Атлантійському океані. Тому, що це обшир, на якому завжди знаходиться багато різних кораблів, допомога наспіла з різних сторін. На місце катастрофи поспішив між іншими й американський великий пасажирський корабель „Індепенденс", як також вилетіли туди стаціоновані на Азорах американські рятункові літаки. На „Лаконії" знаходилось 650 пасажирів і кругло 300 членів залоги.

УСІМ НАШИМ СПІВГРОМАДЯНАМ, ЯКІ ВІДЗНАЧАЮТЬ РІЗДВО ХРИСТОВЕ ЗА НОВИМ СТИЛЕМ,

— бажаємо —

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ!

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Чеки і mony orders виставляти на: "Svoboda"
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

В дусі Різдва Христового

Немає на цьому світі нічого такого, що могло б дорівняти духові Різдва Христового. Друга тисяча років добігає вже до кінця від часу тієї великої містерії вифлеємської ночі, коли в убогій стаєнці воплотився Христос, Син Божий, але дух Різдва не тільки не послаблюється, а, навпаки, з кожним роком могутніє.

Погляньмо на сучасну ситуацію, через 1963 роки після народження Христа. Скільки то вже всіляких пророків ненависти і зла за той час появилося, скільки людської крови пролито, скільки жертв упало, скільки разів Христову науку і Його самого словом і ділом заперечувано та ще й досі заперечується! Але чи заперечено? Навіть у совєтській імперії, країні жорстокої, безбожницької тиранії, в обличчі якої бліднуть усі дотеперішні нерони, не тільки що не вдалося заперечити Бога, але саме в боротьбі віруючих людей з тією тиранією бачимо найяскравіше непереможну силу і правду воплоченого у Вифлеємі Христа.

І нині, після живих ще в пам'яті страхіть другої світової війни, після тих масових злочинів, що витворили нове поняття народовбивства, переживаємо ми нове відродження християнства, відродження духа Різдва. Ми є свідками, як між традиційно — ворожими народами налагоджується не тільки співжиття, але й щира приязнь, як це є у випадку Німеччини і Франції. Але чи не найбільшим виявом Різдвяного духа у цьому сторіччі був дотеперішній перебіг Ватиканського Собору із провідною ідеєю: ми всі є люди, ми всі можемо помилятися, али ми всі є дітьми Божими і всі можемо й повинні жити в мирі і любові або щонайменше у взаємній толеранції, чи у взаємному всепрощенні, як навчав нас народжений у Вифлеємі Син Божий.

Президент Джансон, виступаючи недавно в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, казав, що відділяє нас від тривкого миру тисяча миль, а зближатися до нього можемо ми лише крок за кроком. У ще більшій мірі можна сказати це й про остаточне здійснення Христової науки на землі, яка научає про мир між людьми доброї волі. Багато виявів цієї доброї волі, як під час Ватиканського Собору, так і при інших нагодах, характеризують цьогорічний дух Різдва може більше, ніж будь-коли досі. Могла до цього причинитись і одна з найбільших трагедій нашої доби — скритовбивство президента Джана Ф. Кеннеді. Куля, що її випустила рука вихованця ненависницької комуно-марксистської філософії, вбила президента З'єдинених Держав Америки і лідера вільного світу, вбила, здавалося б, без ніякої причини, і це глибоко сколихнуло сумлінням збайдужілого, зматеріялізованого світу, змусило його призадуматись над дочасністю і вічністю, над переходовими і тривкими вартостями, так яскраво виявленими містерією Різдва Христового та Христовою Наукою.

Усі ми в цей час переживаємо завжди однаково зворушливий, однаково переконливий і однаково очікуваний дух Різдва. Ми відчуваємо цей дух на кожному кроці: вдома, на вулиці, в праці. В цьому дусі чутливішими, добріщими, уважнішими одне до одного стають люди. Як же ліпше було б нам усім жити, якби ми цей дух Різдва зберігали не тільки під час Свят, але й впродовж цілого року, цілого життя! Яким же ліпшим став би світ, якби різдвяний дух в родині, між сусідами та в громаді можна було поширити й на взаємини між усіми народами. Тоді не було б — як казав наш невмирущий Кобзар — врага і супостата, а був би син і була б мати, і були б люди на землі.

Все це залежить виключно від кожного з нас, від усіх нас, і все це можна легко досягнути, якби тільки ми всі перейнялися духом Різдва Христового.

Похід проти бідности

Президент Линдон Джансон, промовляючи минулого тижня перед Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй, звернув увагу на те, що, поруч із боротьбою за тривкий мир, найважливішою проблемою людства і відповідальних за його долю державних мужів повинна бути боротьба проти нужди. Цю саму проблему Президент заторкнув на своїй минулотижневій пресовій конференції. Він заповів „похід проти бідности", як одну з головних цілей свого урядування. Ствердивши, що загальнокрайова продукція З'єдинених Держав становить уже головокружну суму $600 000 000 000, Президент вказав на ненормальну ситуацію, що кругло 30 000 000 американців все ще заробляють річно менше як по $3 000. Як конкретно виглядатиме програма президента Джансона у здійснюванні цього „походу проти бідности" — ще не знати. Вона, мабуть, буде проголошена або у зверненні про Стан Унії з початком нового року, або в законопроєктах на нову сесію Конґресу та в передвиборчій кампанії весною - літом 1964-го року. Але вже тепер американські коментатори висловлюють думку, що коли колишній президент Д. Д. Айзенгавер кинув у своєму виступі в Об'єднаних Націях гасло „атом — для миру", а президент Джан Ф. Кеннеді виступив був на тому форумі з ефектовним проєктом спільної з Совєтами американської виправи на Місяць, то гасло „походу проти нужди" заслуговує на куди більшу увагу.

Перші українські поселенці в Америці зазнали багато всілякої нужди. Нині цей стан змінився; загал американсько - української громади матеріяльно підтягнувся, поважна її частина вже устабілізувалась чи є в ході стабілізування своїх матеріяльних відносин, тисячі молоді набувають в американських школах освіту, яка відкриє їм райдужні можливості стати учасниками загального тутешнього добробуту. Але й серед достатнього американського суспільства є не тільки та шоста частина громадян, що заробляють „лише" по $3 000 річно, кругло по $250 місячно або і менше, але щось таки заробляють і якось таки живуть. Бо ось на передодні старого й нового року багато передових американських газет ведуть кампанію за допомогу тим, які навіть в обставинах загальноамериканського добробуту зазнають нужди.

Похід проти української бідности започаткував 20 років тому Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, наш славний „ЗУАДК", який здобув собі серед чужих і своїх найбільші признання за свою гарну харитативну діяльність. Допомогова акція ЗУАДК ішла в двох напрямках: нести негайну, короткотермінову допомогу та давати її з увагою на дальшу майбутність, щоб створити українським жертвам останньої світової війни, які опинились у країнах Західньої Европи, базу для створення собі дальшої екзистенції. Спершу ЗУАДК думав навіть нести допомогу потребуючим землякам в Україні, але цей замір розбився об спротив збоку Москви. Потребуючі допомого українці існують нині по обох сторонах океану. Є ще поважна кількість нещасних залишенців в Західній Европі. Щораз зростає теж число нещасних одиниць і цілих родин потребуючих допомоги в самій Америці.

Заманіфестуйте зрозуміння для того походу бодай раз на рік — щедрою пожертвою на КОЛЯДУ ДЛЯ ЗУАДК'у, на КОЛЯДУ ДЛЯ НАЙБІЛЬШЕ ПОТРЕБУЮЧИХ УКРАЇНЦІВ.

СПІЛЬНЕ ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

(Закінчення з 1-ої стор.)

цим Собору — як головні цілі тієї другої сесії цього Собору — Святіший Отець Павло VI в своїй історичній промові, дня 29 вересня ц. р., на врочистому відкритті тієї сесії, а саме: повніше пізнання Христової Церкви, внутрішня обнова Церкви, віднайдення єдности поміж усіми християнами й зв'язок-розмова Христової Церкви зі сьогоднішнім світом (Промова 29 вересня, ст. 18).

Отже першим і найважливішим сьогоднішнім завданням Христової Церкви є краще пізнати свою властиву суть, точніше окреслити свою власну місію й дати себе ясніше пізнати сьогоднішньому світові. Церква Христова знає, що вона є таїнством, наскрізь пройнятим Божою приявністю, що його можна все більше досліджувати, щораз краще пізнавати й чимраз глибше розуміти. На думку Христового Намісника й Отців Собору, сьогодні прийшов уже час, коли світ щораз голосніше запитує Церкву, чим вона властиво є й чим вона в дійсності хоче для людства бути. І тому Церква почувається до обов'язку відповісти на таке питання в світлі Христової Євангелії й своїх традицій й сказати нинішньому світові, що вона про себе думає.

Над цим важливим питанням вже довго застановляється цей Собор. Бо властиво до нього належить вирішення тієї відповіді. Але, разом з Собором, повинні над цим важливим питанням думати, про нього розважати й в намірені правильної відповіді щиро молитись всі вірні Христової Церкви, її священики, монахи, монахині й кожний її свідомий мирянин. Бо Христова Церква, це ми всі разом з Христом — Ієрархія, духовенство й миряни. Якщо Ви, дорогі Браття й Сестри, добре знаєте ту науку про Церкву, що її Церква голосила про себе аж дотепер, і глибоко зрозумієте її властиве значення, тим легше прийдеться Вам схопити ті нові насвітлення й ті нові поглиблення тієї науки, що їх здобуває під цю пору цей Собор, під надхненням Святого Духа з участю правних наслідників Христових Апостолів, цебто католицьких Єпископів світу.

Значення цього питання є надзвичайно важне. Від успішности його розв'язки залежить дальший хід історії людства. Сьогодні кожному християнинові стає ясним, що хаотичне й трагічне положення нинішнього світу лежить передовсім у тому, що сучасна людина не хоче бачити в Церкві діючого Христа, не бажає чути в її проповіді голосу її Божественного Основника, не відчуває в її Тайнах сили Божого життя. Тому дуже часто велика частина сьогоднішньої людської спільноти Церкву обминає, її нехтує або, що гірше, її жорстоко переслідує.

Тому Христова Церква, свідома тієї велетенської місії, що її вона одинока може й повинна сповнити для духовного й матеріяльного рятовання людства, старається сьогодні дуже основно провірити форму свойого ієрархічного правління, мову й побудову свойого літургічного Богослуження, спосіб формулювання й предложення сьогоднішньому світові своєї науки, свою поставу до всіх християн некатоликів, до всіх нехристиянських народів, що вірять в Бога й признають Його моральний закон у світі, та взагалі до всіх людей доброї волі.

Ми певні, що наші Отці Духовні, церковні й громадські організації, виховні й наукові інституції та цілий наш свідомий український провід відчують усе значення тієї проблеми першорядної сьогодні й доложать всіх старань, в рямцях питомої собі діяльности, щоби якнайактивніше нею зацікавитись, якнайближче з нею запізнатись та якнайщиріше помагати Церкві у сповненні її завдання у світі.

3. Живий Христос — тож і Церква жива.

Найпершим і найкращим виявом глибокого зрозуміння правдивої суті Христової Церкви збоку вірних буде їхня духовна обнова. Бо, в щирому шуканні ясного зрозуміння своєї властивої суті, Церква Христова, цебто її Єрархія, Духовенство й вірні, як каже Святіший Отець Павло VI в своїй вищезгаданій промові на врочистому відкритті тієї другої сесії Собору, „повинні намагатись порівнати свій вигляд зі самим Христом" (Промова, ст. 24) і здобути в собі якнайщиріше бажання поправити в себе все те, що, в світлі цього порівнання, показалося б незгідним з її Божеським праобразом. Ми ж знаємо, що бажанням Христа є святість Його Церкви, як це виразно виходить зі слів Його архиєрейської молитви на Тайній вечері: „І за них я себе посвячую, щоб і вони посвячені були правдою" (Ів. 17, 19). Коли Церква буде прикрашена такою святістю, якої вимагає від неї Христос, тоді вона зможе звернути своє лице до світу й всім сказати: „Хто бачить мене, бачить Христа", так, як колись Божественний Спаситель сказав про себе: „Хто бачить мене, той бачить і Отця" (Ів. 14, 9).

В цьому значенні теперішній Собор є немов новою весною Церкви, що розбуджує в ній ті величезні сили духа й ту велетенську міць християнських чеснот, що криються в її лоні. До такої духовної обнови приготовляється цілу цю пору ціла Христова Церква, на таку духовну обнову жде сьогодні теж і наша українська Церква, зокрема в цю пору найтяжчих проб її лихоліття. Вправді, вона — наша українська Церква — вкрита сьогодні славою й блиском своїх геройських мучеників й ісповідників, закріплена по різних країнах світу в своїх єпархіях, парафіях, організаціях і установах, але всюди вона ще потребує великої живої віри, сильної творчої любови до Бога й ближнього, тисячі нових ревних і святих священиків, монахів і монахинь та загалу святих мирян, своїх власних шкіл, своєї християнської преси, своїх наукових й культурних організацій й установ.

Змагаючи до нашої духовної обнови, ми мусимо, дорогі Браття й Сестри, йти всі разом, мусимо об'єднати всі наші духовні сили в одну творчу дію. Це невідклична вимога від кожного з нас, — від старших і від молоді, від родичів і від дітей, від нового проводу й від широких кругів нашої суспільности, щоби ми всі разом рішуче станули під прапором Христа і Його Святої Церкви, щоби ми проголосили святу Христову істину непорушним законом нашого особистого, родинного, громадського і державного життя, та щоби ми всі вважали нашим обов'язком бути апостолами Христової правди, бо ми живі християни, а християнин це другий Христос.

От тоді, дорогі Браття й Сестри, ми дамо нашій Церкві й нашому українському народові ці життєдайні, творчі сили для зросту й розквіту. Тоді живий Христос в нашому народі буде мати живу, цебто святу, Христову Церкву.

4. Святість життя й християнська праведність — підстава церковного об'єднання

Ясно, що святість Христової Церкви не допускає поділу й роз'єднання своїх дітей на різні Церкви й релігійні спільноти. Бо Христова Церква є одна й повинна бути одною, так, як є „Один Христос, одна віра й одне хрещення", як писав св. Апостол Павло до своїх вірних в Ефезі (Еф. 4, 4-5). Ця єдність, так у своєму невидимому таїнстві, як у своїй видимій формі Христової спільноти, може бути здійсненою тільки в визнанні одної й тої самої віри, в участі тих самих св. Тайн і в підчиненні одному й тому самому церковному проводові, хоч можуть при тому бути: різні мови, церковні обряди, традиції, звичаї й церковна карність-дисципліна.

Якщо сьогодні існують в Христовій Церкві поділи й роздори, то вони напевно не є виявом Божої волі, але вислідом тільки людської немочі, впокорюючою плямою на обличчі Таїнственного Тіла Христового. Для досягнення тієї конечної духовної обнови, цебто для привернення Христовій Церкві її точної подібности зі самим Христом, її Божеським первовзором, треба ту пляму щоскорше змити.

Очевидно, Церква свідома, що при цьому виринають дуже важні й складні питання, що їх треба б старанно розглянути, об'єктивно розсудити й справедливо вирішити. Але ці речі треба б зробити щоскорше, бо дійсна любов Христа не дозволяє відкладати їх на далеку мету. Зокрема, ми, українці, що вже так довго спільно терпимо через наші релігійні поділи й непорозуміння, повинні б використати цей благословенний час Вселенського Собору, щоби разом, об'єднаними силами, в дусі любови й миру, застановитись над нашими релігійно-церковними порізненнями, та й усунути з місця те все, що могло в нас вкоренитися через різні упередження, або через затії різних ворогів нашої Церкви й нашого українського народу, те все, що могло постати під впливом недокладних справоздань чи тенденційних оскаржень. Це правда, що впродовж нашого вікового роздору витворилось багато перешкод до нашого зближення й об'єднання в вірі, але також є правда, що між нами, українцями християнами, є далеко більше того, що нас об'єднує, як того, що нас роз'єднує. А якщо таки справді витворилась деяка пропасть між нами — то, повторюючи наші слова Спільного Пастирського Послання з 1959 р., скажемо ще раз, що Божа благодать і взаємна християнська любов може засипати ту пропасть так, що й сліду по ній не стане.

В цьому важкому ділі нашого церковного об'єднання, що його можна досягнути тільки при помочі Святого Духа, ми всі, Браття й Сестри, мусимо мати свою участь. Нам треба, попри щиру й покірну молитву, попри добрі діла й вчинки покути, найперше щиро й ясно пізнати те все, що нас з православними нашими Братами єднає: ті самі св. Тайни, віра в ту саму Пресвяту Тройцю: Отця, Сина й Святого Духа, та сама глибока набожність до Пресвятої Евхаристії й Пречистої Діви Марії, Матері Божої й Матінки нашої, той самий наш український обряд, ті самі літургічні свята, часи й пости, та сама наука давніх Отців Церкви й духова спадщина наших українських святих княжої України, духовні й національні зв'язи того самого минулого нашої спільної любої батьківщини України, ті самі наші прекрасні церковно-народні різдвяні, великодні традиції й звичаї, та сама рідна наша мова, пісня, ціла наша національна культура. Те все нас так єднає і так органічно разом зв'язує, що кожний відрух поділу чи роздору глибоко ранить нашу душу, ослаблює Христову Церкву й розкладає наш український національний організм. Про ті всі речі й Ви, Браття й Сестри, повинні постійно пам'ятати, коли в розмовах з нашими православними Братами доходити й до цього нашого болючого церковного питання. Треба радіти тим усім, що нас разом єднає, а намагатись у братній любові усувати те, що нас розбиває й нищить.

Ми свідомі того, що, попри всі ті речі, що нас українців єднають, є деякі догматичні й дисциплінарні питання, де наші погляди є розбіжні. Але й ці наші розбіжності ми повинні розглядати в дусі святої єдности Христової Церкви і застановитись над їхнім узгідненням в дусі безмежної любови Христа, що вмер за нас усіх на хресті, заслухані в його пламенну архиєрейську молитву на Тайній Вечері, де Він, із глибини душі благав Свойого Небесного Отця: „Щоб всі були одно: як Ти, Отче, в мені і я в Тобі, щоб і вони в нас одно були, щоби увірував світ, що Ти післав мене" (Ів. 17, 21).

При тому ми не повинні старатись зараз таки перетягати один одного до своєї Церкви, свідомі тієї великої правди так Католицької, як і Православної Церкви, що зміна віроісповідання є Богу мила й людині спасенна тільки тоді, коли така зміна під впливом Божої благодаті походить зі щирого й глибокого переконання душі. Найкраще буде, якщо ми при розгляданні таких наших спірних проблем будемо щиро молитись до нашого Божественного Спасителя і Його Пресвятої Матері про ласку сповняти в усьому Його святу волю без ніякого спротиву надхненням Божої благодаті.

Така наша постава до Хрис-

(Закінчення на стор. 4)

НА ТЕМИ ДНЯ

Коли задзвонять дзвони?

З приводу Різдвяних Свят лізуть у голову різні думки-спомини. І серед них — згадки про наші церковні дзвони.

Як гарно було колись у рідному селі, у місті, на хуторі! Церковні дзвони на Різдво, на Великдень чи при інших більших та менших нагодах створювали якусь теплу, релігійну атмосферу. Почувши далекий дзвін, що доносився з рідного села, наш селянин у степу зупиняв коней, хрестив свого лоба та просив Божої помочі у своїй праці. Дзвонили в час Служби Божої в церкві, дзвонили в час пожежі, дзвонили о 12 год. дня, дзвонили на радість, дзвонили й у смутку, сповіщаючи про якесь нещастя. Старші люди знали точно, що означає кожний дзвін: коли кличе людей до церкви, коли сповіщає про кінець Служби Божої, коли дзвонять молодому подружжю, коли останній привіт покійникові...

Не чути дзвонів більше в Україні. Безбожники познімали не тільки дзвони, а й фундаменти церков.

Не чути дзвонів і в далекій чужині, в країнах вільних, свобідних.

Не чути українських дзвонів...

Правда, дзвонити о 12-ій годині дня нам зовсім не треба — кожний з нас має годинник на руці, радіо в авті та телевізію в хаті, і нам нема потреби ані на сонце дивитися, щоб дізнатися, котра година, ані церковного дзвону чекати. Про пожежу чи якесь інше нещастя ми почуємо сигнал - сирену з поліційного авта. Навіть кликати нас до церкви дзвонами вже неможливо — це легше й практичніше зробити телефоном. А все ж — сумно без церковних дзвонів.

Бо вони, ті дзвони, — це частка нашого релігійного життя. Дзвони мають не стільки практичне значення, як символічне. Церковний дзвін про щось нагадує, до чогось кличе, створює піднесений настрій, викликує повагу. Уявімо собі нашу будь-яку церкву в еміграції перед початком Служби Божої: рух, гармидер у церковному подвір'ї. І це — нормальна річ. Біда лише в тому, що дуже часто й після початку Служби Божої той рух і гармидер продовжується на подвір'ї — певна частина людей ще не закінчила своїх балачок, інша частина не знала, що Служба почалася, а ще інша просто не має поваги до тієї події, що відбувається в Божому Домі. А коли б, як це було колись в Україні, перед Службою та дзвони задзвонили?!.. У цьому випадкові дзвони мали б навіть і практичне, не лише символічне значення: комусь лише нагадували б, а декого навіть змушували б, не говорячи вже про тих, яким дзвони давали подвійну насолоду дякувати Господеві за Його ласку для нас та наповнювали б душу почуттям релігійного піднесення.

Кожна наша церква на еміграції мусить мати дзвони. Але їх чомусь дуже мало. Будуємо або купуємо величаві будівлі - храми. Дбаємо за окрасу церкви іззовні та всередині, але чомусь не піднімаємо голови до дзвіниці, що пусткою світить. А тим часом величезна більшість наших церковних громад уже давно сплатила борги за церковні будівлі. Чомусь справу придбання церковного дзвона завжди відкладається на кінець усієї проблеми. А колись бувало навпаки: яка б бідна не була церковця, найперше, про що дбали добродійці, були — хрест на даху та дзвін — навіть якщо й невеличкий, слабенький, але дзвін мусів бути.

Дзвін — невід'ємна частина українського Храму Божого. Тому й згадується кожному з нас сьогодні, напередодні Свята Різдва Христового, рідне село, місто, хутір, із своїми церковними дзвонами. Коли ж задзвонять дзвони також у всіх українських церквах на еміграції?

Іван Овечко

о. М. М. Соловій, ЧСВВ

ВАТИКАН, СОБОР І ДІЯЛОГ

4

У рамах цієї схеми виринуло питання про Український Патріярхат. Добре обдумані виступи наших Владик звернули увагу Отців Вселенського Собору і на нашу Церкву, і на її життьові проблеми, і на її переслідування, а сама особа нашого Митрополита Йосифа стала однією з центральних постатей історичного Ватиканського Собору.

Треба тільки дивуватися, що ще й під час другої Сесії Собору, коли наша преса вже мала дуже добрі комунікати про діяльність Собору і наших Владик (через УПБ з Риму), появлялися баламутні статті, наприклад, про характер виступу Митрополита - Ісповідника, і його представляли навіть як „консервата" і „руїнника" екуменічного духа (стаття у „Вірі й Культурі": „Католицькі Патріярхи" та „Сумнівні надії", ч. 1 (121), листопад 1963 р., стор. 1-7). Це знову черговий доказ, що в нас пресова служба ще дуже недописує. Винні тут таки не раз самі редактори, які або не мають на своє становище фахової підготови, або неповажно трактують своє становище. Ми як народ покищо бездержавний, що тут на еміґрації не маємо до розпорядження інших засобів самовияву і своєрідної пропаґанди („амбасадорства") нашої справи, мусимо конечно звернути пильнішу і бачнішу увагу на нашу пресу і таки поробити певні старання, щоб її уздоровити й вилікувати із примітивізму.

Потреба українцям „діялогу"

Переходжу до третьої і останньої частини своєї статті, а саме до „діялогу".

Отож, що розуміємо ми під тим „діялогом"? Ми беремо це слово в такому значенні, як уживається його в сучасному церковному світі, зокрема ж як розуміють його чолові представники т. зв. екуменічного руху. „Діялог" — первісно означав розмову, гутірку, у противенстві до монологу, бесіди осібняка, що не дозволяє перервати нікому його бесіди.

Діялог — це щось більше від самої дискусії, від спокійної виміни думок. Діялог — це в першу чергу не полеміка. Коли у вересні цього року представники різних Православних Церков на острові Родосі рішили започаткувати „діялог" із Католицькою Церквою, то тим вони виявили охоту обговорювати свій віковий конфлікт із Римською Церквою не в дусі минулих полемік, не в дусі взаємних обвинувачень, не в дусі помсти за правдиві чи видумані кривди, не в дусі пересердя й ненависти, не в дусі пам'яті про те все зло, що було між розсвареними Церквами, але в дусі Христової любови, що є змістом і категоричним імперативом усього християнства: „майте любов між собою" і „з того пізнають всі, що ви мої учні, як будете мати любов між собою", і „хто каже, що Бога любить, а ближнього ненавидить, то він брехун і обманець". Отож діялог — не кінчиться дискусіями, навіть дуже культурними і плідними, але переходить до практичної дії, найперше до ревізії поглядів брата на брата. Перша фаза діялогу — це діялог у сфері ума, розуму. Тут входить світло правди, яке розвіює темряву неправди, блудів, упереджень, т. зв. догматичного фанатизму (який питанням меншої, несуттєвої ваги надає догматичного характеру).

Друга фаза діялогу — це взаємна толеранція і вирозуміння. Це діялог, що заторкує серце, сантимент, чуттєві сили людини. Очевидно, що коли брат на брата дивиться вовком у вигляді догматичного фанатизму, то не може бути місця на діялог серця, взаємну толеранцію. Практичним виявом такого діялогу є дружні зв'язки — скажімо — православних мирян із католицькими мирянами, православного духівництва із католицьким духівництвом, а навіть зв'язки обидвох єрархій, зв'язки дружні, особисті. Дехто має страх перед такими зв'язками, мовляв — це було б ознакою, що я зраджую традиційні позиції (неуступливости) моєї Церкви і стаю безпринциповим. На мою думку, немає більшого геройства і принциповости, як подати руку своєму найбільшому ворогові і сказати: „Забудьмо те, що нас могло розсварити і поділити, і почнаймо наше співжиття в дусі любови до Христа, який приніс меч, щоб поборювати блуди, але в основу своєї релігії поклав любов, яка огортає всіх, навіть негідних тієї любови, навіть ворогів"...

Третя і кінцева фаза діялогу — це діялог волі, що заторкує наші рішення, нашу дію, наше поступовання, нашу активність. Ця остання фаза прийде самочинно і безболісно, коли з'являться обидві попередні. Це значить, що коли українці православні і католики стануть дивитися на себе, як на братів, які не знати чого посварились (власне, унаслідили цю сварку від своїх прадідів!), і прийдуть до переконання, що немає глузду продовжувати давню сварку (перша фаза), а далі один простягне руку до розсвареного брата, і він її прийме і стисне (друга фаза), тоді прийде третя фаза діялогу у формі рішення: „будьмо собі братами і не постидаймо ту саму спільну кров, що пливе в наших жилах..." Це значить, що ця третя фаза діялогу — це власне буде духове, молитовне і церковне об'єднання нашого роз'єднаного церковного життя.

Як є в нас українців із тим діялогом? На мою думку, у нас, українців, справа діялогу ще в „пеленках". Тяжко було, а навіть виглядало неможливим, щоб взагалі дійшло до якогось діялогу. І ось сьогодні є ще такі, які в це не вірять („Сумнівні надії", Віра й Культура, ч. 1 (121), листопад 1963 р.), і навіть пробують в початках цей діялог сторпедувати, при тім благаючи у Господа: „Господи, пошли це чудо! (Чудо: Церкви поєднаються в Церкву Єдину...)". Та таким людям, як автори „Сумнівних надій", треба найперше в покуті й попелі жалувати і каятись за пропаґанду конфесійної ненависти в минулому (на сторінках того ж журналу!) і, замість зухвало прохати в Господа чуда об'єднання Церков, треба, щоб вони дозволили Господеві зробити чудо в їхніх душах. Коли ж це чудо Боже прийде, коли здобудуться вони на духа „братолюбія", тоді щойно матимуть привілей прохати в Бога чуда об'єднання Церков. Воно вже й не буде таким великим чудом, бо приготовлять йому шлях інші, більші Божі чуда, — чуда зміни людського обмеженого ума, людського невпорядкованого серця та амбітної і замкненої в собі волі.

Хоч у нас з діялогом ще не великі успіхи, вони вже є. Якщо я початок нашого українського православно - католицького діялогу окреслив як „дитину в пеленках", то треба було б нам усім маминої дбайливости за цю, покищо безпомічну, дитину - немовля. Треба йому помогти ставити перші кроки, правильно складати речення, вщепити в нього правильні засади і погляд на світ. І тут усі ми співвідповідальні за наш діялог: і ми католики, і ми православні, і миряни, і духовники, і простий народ, і верхівка. Кожний на своєму пості має зробити щось для діялогу. Не залишати це за духовенством чи єпископами, бо вони самі діялогу не проведуть. Досвід Берестейської Унії показує, що самі єпископи, без співдії мирян, не зможуть перевести в діло

(Закінчення на стор. 3-ій)

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE 5020 OLD YORK ROAD — PHILADELPHIA 41, PA.

ЗЛУЧЕНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ

ВСЯ КОЛЯДА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

УКРАЇНЦІ АМЕРИКИ!

Вітаємо Вас з Різдвом Христовим і бажаємо щастя, здоров'я та успіхів у житті.

Як і кожного року, звертаємося до Вас із закликом: в цей Різдвяний час не забуваймо про наших земляків, які потребують допомоги. Зложімо щедру коляду на допомогові цілі ЗУАДК, щоб, сідаючи до багато заставленого стола, ми мали почуття задоволення, що допомогли ближньому, виконали свій громадський обов'язок.

ЗУАДК упродовж свого 20-літнього існування провів велику допомогову акцію. ЗУАДК переселив багато тисяч наших земляків до нових країн поселення, де вони могли почати нове, гарне життя. ЗУАДК постійно давав і дає правну й матеріяльну допомогу українцям в потребі. Також мусимо пам'ятати, що ЗУАДК — це єдина українська установа, визнана американським урядом та всіма урядами вільного світу, установа, яка має велике признання серед інших міжнародних допомогових організацій.

Свою місію ЗУАДК виконував завдяки зрозумінню і підтримці українських громадян в Америці. Та перед ЗУАДКомітетом стоять ще великі завдання, бо ще є тисячі наших земляків, які потребують допомоги, які чекають і надіються на нашу поміч і підтримку. ЗУАДК плянує зорганізувати дім для старших віком осіб у ЗДА, поширити допомогову діяльність нашого Европейського Представництва, допомагати нашим землякам у Польщі, та Югославії — Це — тільки важливіші завдання.

Щоб ці пляни здійснити, треба зрозуміння та постійної фінансової піддержки від українського громадянства. Тому звертаємося до Вас із закликом **скласти свою щедру Коляду на допомоговий фонд ЗУАДКомітету**. Всі пожертви просимо слати на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee
5020 Old York Road — Philadelphia 41, Pa.
Tel.: GL 5-3774

Всі пожертви на ЗУАДК звільнені від державного прибуткового податку.

ХРИСТОС РОДИВСЯ!
Дирекційна Рада
Злученого Українського Американського Допомогового Комітету

ВАТИКАН, СОБОР І ДІЯЛОГ

(Закінчення із стор. 2-ої)

такої важливої справи, як церковне об'єднання.

Треба нам, українцям і православним і католикам, оцінювати себе не в перспективі минулого, але так, як ми тепер стоїмо. Треба в першу чергу залишити полеміки, що викликують несмак. Треба себе називати братами, а не „нез'єдиненими", „схизматиками" чи „уніятами", „палітами" і т. п. Далі треба залишити тенденційне пов'язування нашої Католицької Церкви з польщиною, латинством і національним ренеґатством, як теж не менш тенденційне підводжування Української Православної Церкви під спільне казьонне, московське православ'я. Тому треба оцінювати себе в нашій реальній ситуації. Треба собі сказати правду в очі, що ми — православні — надто наївно покликаємось на те, що ми — „історична Церква українського народу", яка гуртує 95 відсотків народу, отож нехай уніяти до нас пристють"; а ми, уніяти (греко-католики чи католики), повинні залишити фразеологію про нашу вужчу батьківщину як Піємонт і не мріяти про „навернення православної України до нас, католиків", але думати про поєднання двох частин тієї самої Церкви, майже тотожної під догматичним оглядом, а роз'єднаної тільки в побутово - юридично - адміністраційному аспекті в Одну Церкву Українського Народу, що була б і Католицька і Православна і, будучи такою, була б водночас складовою частиною Однієї Вселенської Христової Церкви, зберігаючи свою індивідуальність у формі справжнього східнього Патріярхату, Українського Патріярхату Київського і всієї Руси - України!

Так я розумію наш український діялог, і такого діялогу треба нам усім, кому дороге наше церковне і національне майбутнє. Якщо буде в нас діялог такого стилю і в такому діяпазоні, то певно принесе він із собою — чи в найближчому майбутньому, чи може трохи пізніше — те, про що ми всі мріємо і про що Бога просимо: нашу церковну Соборність! При тому ми покажемо себе гідними братами Того нашого Ісповідника, що 20 років тому пробував нав'язати діялог, нашого Митрополита - Страдника Андрея, як теж будемо гідними братами нашого Митрополита - Ісповідника Йосифа, який ґрунт нашого діялогу зросив своїм потом і терпіннями впродовж 18 років тяжкої каторги.

На всіх нас лежить завдання: допомогти своїми зусиллями, молитвою, словом, теплим серцем, ділом, терпіннями та особистим подвигом християнського життя для здійснення нашого українського міжцерковного і християнського діялогу!

Кінець

СПІЛЬНЕ ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ

(Закінчення із стор. 2-ої)

тової Церкви може дати нам, Дорогі Браття й Сестри, так нам українцям католикам, як і нашим братам православним багато нагод до вияву нашої правдивої християнської віри, взаємної братської любови, громадської й національної солідарности, а з часом при Божій помочі прийде й об'єднання в одній Христовій Церкві, бо Христос заповів, що це таки станеться: „і буде одно стадо й один пастир" (Ів. 10, 16).

Самозрозуміле, що обов'язок змагання за привернення церковної єдности тяжить передусім на совісті Преосвящених наших Владик, так католицької, як і православної Церкви. Це наше спільне завдання й спільна праця. При цій спільній праці ми повинні відкрити собі взаємно серця й з глибини душі простити собі взаємно те все, що в минулому могло скривдити одних чи других. Живим прикладом такої дійсно християнської постави в цій болючій справі подылу Церков є сам Христовий Намісник Папа Павло VI, який, в часі своєї промови на врочистому відкритті тієї другої сесії Собору, 29 вересня ц. р., в базиліці св. Петра перед цілим світом, з піднесеним і до глибини душі зворушеним голосом, так говорив про це християнське болюче минуле: „Якщо була б якась провина цього поділу християн по нашій стороні, ми покірно благаємо прощення в Бога і в наших Братів, якщо вони думають, що зазнали від нас якоїсь кривди. А якщо йдеться про нас, ми готові простити кривди, заподіяні Католицькій Церкві, забути біль, якого вона зазнала по причині довгих непорозумінь і поділів" (Промова, ст. 31).

З вдоволенням, дорогі Браття й Сестри, ми, Ваші Владики, відзначаємо як відрадний прояв в нашому церковному житті те, що представники наших православних братів із Злучених Держав Америки прибули на цю другу Сесію Собору, саме тоді, коли Отці Собору розглядали схему постанови „Про Екуменізм або Вселенськість" і мали змогу почути бодай живий відгомін тих благальних слів Христового Намісника, а може й відчути в серці палке бажання єдности Христової Церкви, бож таке бажання розбуджує нині Святий Дух в серцях мільйонів християн різних віросповідань.

5. Зустріч-розмова Христової Церкви з сьогоднішнім світом

Повне об'єднання Христової Церкви мало б сьогодні надзвичайно велике значення для її вселенської місії йти до всіх народів і нести їм спасенне світло Христового благовістя (Мат. 28, 18-20). Церква є свідома цього свого основного завдання й бажала б якнайдосконаліше його виконати, не з бажанням панувати над різними народами, але їм служити, не з волею накидати людству якісь земські засади, але дати людині світло Божої істини, не з наміром обмежувати постійний і всебічний поступ людського духа, але з матірнім бажанням забезпечити людині повну гідність і повну свободу. Христова Церква, як та добра мати, все йде крок у крок з людиною на шляху її історичного розвою і дає одиницям, родинам і народам все те, що може духово їх піднести, морально скріпити, життєво збагатити. Такої помочі Церкви так дуже потребує сьогоднішній світ, і таку поміч Христова Церква бажає йому нині дати. Але чим більше духово й морально є роз'єднана сьогоднішня людська спільнота, тим більшої єдности думки й дії потребує Христова Церква в сповнюванні тієї своєї великої й святої місії.

Ми, українці, знаємо з історії, чим була для нас наша рідна українська Церква. Ми знаємо, що від перших початків, положених св. ап. Андреєм аж по сьогоднішній день, вона була й є для нас нашою найбільшою силою, нашим найбільшим надхненням, нашою найвірнішою запорукою на краще майбутнє. Її єдність, живучість і святість в нашому українському народі, це був він найціннішим наш духовий скарб, це найбільша наша моральна сила, це запевнене світле майбутнє для цілого нашого українського народу. Тож поможім Христовій Церкві в українському народі, щоб була одна, жива, свята, а вона поможе нам якнайгідніше сповнити наше церковне, історичне післанництво в собі й серед народів світу.

6. Наші святочні побажання

Передаючи Вам, дорогі Браття й Сестри, ті спасенні думки з Вселенського Собору, радо користаємо з тієї нагоди, щоб передати Вам наш щирий привіт з Святого Міста Риму, а з надходячими радісними Різдва Христового й Нового Року, а враз з нашим Архиерейським благословенням висловлюємо Вам усім разом і кожному зокрема наші найщиріші побажання обильних ласк Божих і Божого благословення для всіх Ваших змагань. Нехай Новонароджений Христос та Його Пресвята Мати візьмуть Вас у Свою окрему опіку й бережуть Вас на кожному кроці перед усяким лихом і потішають Вас солодкою надією на краще завтра.

Дано у Вічному Місті Римі з нагоди празника і торжественного зложення святих мощів Святого Священомученика Йосафата в Храмі Святого Петра, дня 25 листопада, Року Божого 1963.

РОЗШУКИ

Василь ХОМИЧ пошукує свою рідну сестру Катерину ХОМИЧ зі села Михалевичі, пов. Дрогобич, яка виїхала приблизно 1928 р. до Канади й спершу працювала один рік на фармі, а відтак переїхала до міста Вінніпегу, Манітоба та вийшла заміж за Петра Мороза, який походить з м. Дашави, пов. Стрий. Хто знає про теперішнє місце її перебування, ласкаво прошу повідомити пошукуваного на поданую адресу, за що наперед щиро дякую. Якщо вона сама перечитає це пошукування, то дуже прошу її написати листа до свого рідного брата.

Mr. Wasyl Chomych
1915 W. 51st Street
Chicago 19, Ill., USA

Василь ХОМИЧ, родом із села Михалевичі, пов. Дрогобич, пошукує односельчан, що живуть поза рідними землями. Листи прошу посилати на адресу:

Mr. Wasyl Chomych
1915 W. 51st Street
Chicago 19, Ill., USA

● Об'єднана Арабська Республіка має кількасот промислово - торговельних фірм, банків і фабрик, як теж різних професорів, письменників і мистців на своїй „чорній листі" — за їхні зв'язки з Ізраїлем. Між ними є 59 американських фірм і багато фільмових зірок, співаків і акторів. Цей бойкот — твердять західні фахівці — не має ніяких негативних наслідків для західної торгівлі ані для Ізраїлю.

✝

З глибоким жалем і смутком сповіщаємо, що 21-го грудня 1963 року помер у Нюарку, Н. Дж. на 71-му році життя

інж. Олексій Іванович СІМЯНЦІВ

абсольвент Української Господарської Академії в Подєбрадах (ЧСР), учасник Визвольних Змагань з 1917 р., поручник Кінного Полку „Чорних Запорожців".

Похорон відбудеться у вівторок, 24-го грудня 1963 р. з похоронного заведення Литвин і Литвин, 801 Springfield Ave., Irvington, N. J. Заупокійна Служба Божа буде відправлена в церкві св. Троєці, Waverly Ave. о год. 9-ій рано, а потім тіло буде перевезено на Український Православний Цвинтар в Бавнд Брук, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

СОФІЯ — дружина
ІРИНА — сестра з дітьми і внуками в Україні
ВАЛЕНТИН — брат

✝

Дня 3-го грудня 1963 року упокоївся в Бозі в Клівеленді, Огайо заосмотрений Найсвятішими Тайнами,

бл. п. МИХАЙЛО ЛАГОЛА

бувший суддя в Підгайцях і адвокат в Турці, проживши 74 роки.

Перенесення Тлінних останків із церкви св. Петра і Павла в Клівеленді, по відправленні жалобних Богослужень на цвинтар св. Петра і Павла в Клівеленді відбулося 7-го грудня 1963 року.

Горем прибиті:

дружина — СТЕФАНІЯ
шваґер — д-р ОСИП БЕРЕСТ
сестрінок — АЛЕКСАНДЕР БЕРЕСТ

✝

Ділимося сумною вісткою з Кревними, Приятелями і Знайомими, що з Волі Всевишнього, по короткій а тяжкій недузі, дня 11-го грудня 1963 року відійшов у Вічність

бл. п. СТЕФАН СТАДНИК

Похорон відбувся в суботу, 14-го грудня 1963 р. з української католицької церкви св. Йосифа на український цвинтар св. Миколая в Шикаго.

В непотішеному болю залишив:

братів ІВАНА, МИКОЛУ і сестру МАРІЮ з Родинами в Краю
шваґрову ЛЮБОМИРУ з мужем ІВАНОМ РУДАКЕВИЧ в Шикаґо

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЧЛЕНАМ І ВІДДІЛАМ УНСОЮЗУ

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1963 р.

Гроші прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1963 рік. З уваги на це закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу, зокрема ті, які часто спізняються з висилкою вкладок, вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у ВІВТОРОК, 31-го ГРУДНЯ 1963 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

БАТЬКИ! ЗВ'ЯЖІТЬ ЗАМОЛОДУ ВАШИХ ДІТЕЙ З НАЙСТАРШОЮ, НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙБАГАТШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ НАЦІОНАЛЬНОЮ УСТАНОВОЮ ПОЗА МЕЖАМИ БАТЬКІВЩИНИ, ЯКОЮ Є УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, ЩОБ ЗАПЕВНИТИ ЇЙ КРАЩУ БУДУЧНІСТЬ, А НАШІЙ ГРОМАДІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ НОВОГО СВІДОМОГО ЧЛЕНА!

ТАРЗАН, ч. 5159. Тарзан рятує хлопця!

Тепер Тарзан зблизився до дитини, яку він врятував, і ствердив, що вона зімліла.

Ніжно він взяв хлопця на руки і заніс до джерельної води, де...

Він міг охолодити водою його чоло... Та обміркувати запит, чому молодий юнак знайшовся в глибині джунглів??

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 29-го ГРУДНЯ 1963 р.:

КЛІВЛЕНД, Огайо. Річні збори Т-ва Запорожська Січ 251 Відд. в год. 1-ій по пол. в церковній залі св. ап. Петра і Павла, при Вест 7-ій вул. Проситься членство до участі. — В. Козир, предс., Т. Шпаґала, секр.

ЧЕТВЕР, 5-го СІЧНЯ 1964 р.:

МІННЕАПОЛІС, Мінн. Річні збори 385-го Відд. в год. 4-ій по пол. в приміщенні школи св. Константина (6-та Аве. і Юніверсіті Аве. Н. І.). — М. Крамарчук, секр.

НЕДІЛЯ, 12-го СІЧНЯ 1964 р.:

ЧЕСТЕР, Па. Річні збори В-ва св. Арх. Михаїла 352 Відд. в год. 12-ій вполудне в приміщенні Укр. Кат. Клюбу при 2nd & Thurlow вулиць. На порядку дня: Вибір управи на 1964 рік. Просяться про численну участь. — Щербак, секретар.

✝

Посмертні згадки

МАРІЯ ЗАБЛОЦЬКА, членкиня 47-го Відділу УНСоюзу в Бетлегем, Па., померла 20 вересня 1963 р. Бувша касирка та секретарка 47-го Відділу довгі роки. Покійна працювала з посвятою для УНСоюзу та придбала багато Членів. Належала також до проводу Сестрицтва, Конгресового Комітету та інших організацій, була співоснователькою Союзу Українок в Бетлегемі. Вела харитативну роботу на терені Бетлегему, організуючи посилки допомоги для потребуючих в Европі. Українська громада в Бетлегемі втратила визначну і заслужену громадянку, що була віддана й посвятою для загальної української справи.

Вічна Їй Пам'ять! Управа

ІЛЛЯ ГРИШКО, довголітній член Т-ва ім. М. Шашкевича, 94 Відд. УНСоюзу в Гемтремк, Міш., помер 17 листопада 1963 р. в St. Petersburg, Florida. Покійний походив з с. Шлюбе, пов. Самбір, Україна. Полишив у глибокому смутку дружину Катерину, 2 синів, Володимира і Ілію, 2 дочки, Сузен і Катерину та 4 внуки. Покійного тіло перевезено з Флориди до Дітройту, де відбувся похорон 19 листопада ц. р. з похоронного заведення, при участі Родини та Знайомих на цвинтар Evergreen в Дітройті.

Вічна Йому Пам'ять! В. Крушельницький, секр.

ДМИТРО МЕДЕЦЬКИЙ, довголітній предсідник Б-ва св. о. Николая, 167 Відд. УНСоюзу в Толідо, Огайо, упокоївся в Бозі, 5 листопада 1963 р. проживши 75 років. Покійний народився в с. Будзанів, пов. Теребовля, Україна. Полишив у глибокому смутку дружину Анну, сина Степана і 2 внуків. Покійний щиро працював для Товариства та УНСоюзу, в церковній громаді та був жертвенний на народні цілі. Похорон відбувся 9 листопада 1963 р. з похоронного заведення до української гр.-кат. церкви св. Михаїла в Россфорд, Огайо, при участі Родини, Членів Відділу, Приятелів та Знайомих на цвинтар Calvary.

Вічна Йому Пам'ять! І. Вельґан, секр.

СТАНИСЛАВ ШЕВЧУК, довголітній член Т-ва ім. Т. Шевченка 82 Відд. УНСоюзу в Голійок, Масс., помер 8 грудня 1963 року на 76-му році життя. Покійний походив з с. Підліссє, пов. Скалат, Україна. До УНСоюзу вступив 1918 р. Полишив у смутку дружину Брониславу, 4 синів, Генрик, Станислав, Едвард, Фредерик і доньку Софію, зятя, 5 внуків і 3 правнуків, сестру Софію і брата Антона. Похорон відбувся 11 грудня ц. р. з кат. церкви, при участі Родини, Членів Відділу та Знайомих.

Вічна Йому Пам'ять! Д. Хрупалик, секр.